

INSCHRYVINGSPRYS

Voorop betaalbaar van vier tot vier maanden.

Voor de Stad fr. 1-50
Voor den buiten „ 1-75
Voor 't vreemde „ 2-25
Per maend voor de stad alleen . . 0-58

HET WERKVERBOND

BEKENDMAKINGEN

De bekendmakingen betalen 10 centimen den drukregel. Gewoone voorwaarden voor de Notarissen, Ambtenaren, enz.

Prys van een nummer 10 Centimen.

Volksblad voor Handel en Nyverheid, Stielen en Ambachten.

VERSCHYNT EEN MAEL IN DE WEEK: DE ZATERDAG.

Brieven, Bekendmakingen en alle hoegenaemde Artikels ten langsten Donderdag noon, vragtvy toe te zenden: in den Estaminet den PRÉ-AUX-CLERCS, by het Groot-Vleeschhuis, 24, te Gent. — Men kan zich Abonneren op bovengemeld adres en op alle Postbureelen.

YZERENWEGEN. — VERTREKUREN.

DECEMBER 1861.

De Konvoijen met een * geteckend, zyn Expresstreinen van eerste klas, degene met ** van eerste en tweede klas.

Brussel, langs Mechelen. . . 5-00 8-55**
Brussel, langs Denderleu . . 7-00 11-50 2-20 5-00 7-40
Mechelen, Antwerpen, 5-00 8-55** 11-50 2-20 5-00 7-40** Mechel.
Lier. 5-00 2-20
dendermonde. 5-00 7-00 8-55** 11-50 2-20 5-00
Aelst. 7-00 11-50 2-20 5-00 7-40

Lokeren. 5-00 7-00 11-50 5-00
Nin., Geerdardsh. Less., aeth. 7-00 1-25 langs Doornik, 5-00
Brugge, Oostende. 6-15 9-15 1-50 5-03* 7-00
Kortryk, Moskr., doorn., Ryss. 6-00 9-20 1-25 5-10 7-10
douai, Atrecht, amiens, Parys. 6-00 9-20* 1-25* 5-10
Kales. 6-00 9-20 1-25 7-10*
Bergen, Quievrain. 7-00 1-25 langs doornik, 5-00
Manage, Charleroi, Namen. . 7-00 1-25 langs doornik, 5-00
Leuven, Thienen, Luik, Verv. 5-00 8-35* 11-50 2-20 5-00 Thien. 7-40**
Landen. 5-00 8-35* 11-50 2-20
Keulen, Aken. 5-00 8-35* 11-45 Aken 7-40*
Gladb., duss., Cref. Ruhrort. 8-35*

LAND VAN WAES.

Van Gent naer Antwerpen . . 6-20 9-00** 10-20 2-43* 5-50
Van Antwerpen naer Gent . . 6-50 8-50** 10-50 5-0** 6-00

ECCLOO.

Van Gent naer Eccloo. . . . 8-55 2-30 8-00
Van Eccloo naer Gent. . . . 7-00 12-15 5-00

VAN GENT, LANGS AUDENAERDE, OP SAINT GHISLAIN.

Van Gent, langs Audenaerde, naer St. Ghislain. . 6-25 9-50 1-35 7-40
Van St. Ghislain, langs Audenaerde, naer Gent. . 5-20 7-00 11-00 5-50

STAETKUNDIG OVERZICHT DER WEEK.

BINNENLAND.

Het Adres of antwoord op de Troonrede, welk dezen jare tot zulke langdurende beraedslagingen aanleiding gegeven, en inderdaad schoone redevoeringen uitgelokt heeft, is in de Kamer der Volksvertegenwoordigers met slechts een tiental stemmen meerderheid aenvaard geworden.

Daerna heeft de Kamer zich bezig gehouden met het budget der Middel en Wegen; dit wil zeggen met de begroting der som, welke het land het aenstaende jaer zal moeten opbrengen aen den Staet. Die som belooft tot 151 MILJOEN, 650 DUIZEND FRANCS, waervan byna 40 MILJOEN voor den onderhoud onzer legermagt.

Zulks maekt dus zoo wat 34 FRANCS lasten op iederen inwoner des Lands; vrouwen, kinderen, armen en behoeftigen: alles mede gerekend.

Men moet bekennen, dat wy een duerkoop huishouden in den Staet hebben.

In Zwitserland, alwaer betrekelyk veel meer nyverheid en koophandel bestaet dan ten onzent, en men in tyd van nood twee mael zoo veel goede soldaten te been kan brengen als hier, betaelt iedere inwoner nog geen derde deel der lasten, gelyk wy.

't Is waer, dat het leger aldaer geene 15 miljoen 's jaers kost, en de bureaucratie, of de duizenden noodeloze ambtenaers, die allen vet betaeld worden, aldaer onbekende dingen zyn.

By de beraedslaging over dat budget, heeft de heer de Naeyer verdienstelyk gesproken voor de afschaffing der belasting op het zout: een voorwerp van eerste noodzakelykheid. Het zout kost maer 3 francs de 100 kilos, maer de fiscus treft het met 18 francs: dus met 600 tot 700 francs op de 100 francs waarde! Gewis mag dit eene schreeuwende onregtvaardigheid genoemd worden.

De heer minister Frère heeft daerop geantwoord dat, als hy de belasting op het zout afschafte, hydatgeld toch op iets anders zou moeten zoeken, aengezien hy zyne volle som moet hebben.

De volkslievende(?) minister heeft vergeten erby te voegen, dat hy dat geld zeer wel zou kunnen vinden in de belastingen op pracht en weelde, en aldus de geringe standen ontslaen om voor iederen kilo zout, dien ze gebruiken, 18 CENTIEMEN belasting aen den fiscus op te brengen.

De heeren Rodenbach en Vander Donckt hebben doen uitschynen, hoe onregtveerdig het is, dat de Walen voor hunne kolen-mynen maer 2 1/2 per honderd belasting betalen, terwyl wy hier 14 ten honderd voor onze gronden moeten geven.

De heer financiën-minister heeft daarvan geene rekening gehouden. Natuurlyk: de Walen hebben immers de revolutie gemaekt om er voordeel uit te trekken: en waerachtig, ze zyn er in gelukt! Zy bezitten schier al de hoogste en rykst betaelde bedieningen en plaetsen, en schuiven den Vlamingen de zwaerste lasten op den hals.

In Italie begint de revolutionnaire party veel meer te woelen, de republikeanen keeren zich af van Garibaldi, dien zy als te gematigd of te zwak beschouwen, om den stryd door te zetten;

In Polen gaen de zaken zeer slecht, en men verwacht aldaer bedroevende gebeurtenissen. De groote keizer van Rusland, die eventwel de dienstbare boeren vrymaekt is onder religie-betrek een fanatieke dwingeland.

In Hongarie blyft men ontevreden, en in Konstantinopel vreest men voor eenen geweldigen opstand ten gevolge der krisis in geld en levensmiddelen.

ENGELAND EN AMERIKA.

Met een angstig ongeduld wacht men, niet alleen in Engeland, maer in geheel Europa, het antwoord der Noord-amerikaensche regering op het ultimatum of den eisch van Engeland, welk de invryheidstelling wil der twee zuidelyke kommissarissen en schadevergoeding voor de aenranding van zyne pakettoot den Trent.

Van dat antwoord hangt de vrede of oorlog af tusschen de twee grootste en sterkste zee-mogendheden van de wereld.

Te Londen geloof men, omstreeks het Kerstfeest het antwoord van president Lincoln te zullen vernemen. Onder de hand bewapent Engeland zich juist, als of de oorlog voor de deur stond.

Frankryk is, in dit geval, naer 't schynt, geenszins tegen Engeland, doch zal geen deel nemen aen eenen mogelyken stryd tegen Noord-Amerika. Zoals wy het de eerste voorzegden, zullen met al die gebeurtenissen, de zuidelyke katoenhavens, toch geopend worden.

De boodschap van president Lincoln.

De heer Lincoln schiet den toestand van 't Noorden als zeer gunstig af. Hy drukt zyne tevredenheid uit, omdat de Staten van Maryland, Kentucky en den Missouri, die in den eerste geen deel aen den oorlog wilden nemen, nu besloten hebben, hun aendeel troepen aen de Bonds-regering te lēeren.

Aengaende de buitenlandsche staetkundige betrekkin-

gen, zegt de president, dat de aen de Kamers meegedeelde diplomatische briefwisselingen het bewys zullen leveren der voorzigtigheid en vrygevigheid van Noord-Amerika jegens de vreemde natien. Hy heeft alle aanleiding tot verbittering vermeden, doch tevens de eere en de regten des lands krachtvol gehandhaeft.

Van het gewigtige feit der aenhouding van de twee zuidelyke kommissarissen, wordt geen enkel woordje gerept. De eigenaers van het by misslag gekaapte engelsche schip *Pertshire*, zullen door de Noord-amerikaensche regering schadeloos gesteld worden.

Hoe wel de heer Lincoln de zegepraal van 't Noorden op 't Zuiden als verzekerd acht, zal hy toch maatregelen doen voorstellen voor de verdediging der zeekusten, meiren en rivieren, vooral der grenspunten tegen Kanada, en ook voor de sterkere insluiting der zuidelyke havens.

Het nog gewigtiger vraagstuk van de afschaffing der slaaventy: de groote twist-appel tusschen Noord- en Zuid-Amerika; wordt omstandig aengeroerd in de Boodschap. De woorden van den president Lincoln des aengaende zullen gewis met blydschap en voldoening vernomen worden by alle beschafte volkeren.

Hy toch wil, trapsgewyze, en thans naer Holland's voorbeeld met schadeloosstelling aen de eigenaers of planters, de vrymaking van al de ongelukkige amerikaensche volksrassen, welke nog, tot schande der menschheid, door hunne eigene medebroeders als verachte lastdieren gebedzigt en mishandeld worden.

RECHTEN EN PLIGTEN.

Getrouw aen ons program-artikel, aen den geest en de strekking van het *Werkverbond*, verdedigen wy onbeschoornd de regten en belangen der werkende standen, door de ontmaskering der misbruiken en volksverdrukkende belastingen welke er in ons land nog bestaen.

De ontvoogding, verlichting en lotsverbetering van den werkman, door onderwys, regtmatigen loon en gelyk regt voor de wet, is ons hoogste doelwit, en hiervoer zullen wy blyven stryden, tot zoo lang de regtvaardigheid zal heerschen, en de voorschriften onzer volks- en vryheidslievende Konstitutie, eene waerheid zullen geworden zyn.

Om dat groot doelwit te bereiken, is het echter niet genoeg den Werkman zyne *Regten* te leeren kennen; hy moet ook het besef hebben zynere *Pligten*.

ZAEK DER ZWARTE BENDE.

MOORDERYEN EN DIEFTEN,

IN DE ARRONDISSEMENTEN CHARLEROI, NYVEL, DINANT EN NAMEN.

AKT VAN BESCHULDIGING.

De prokureur-generael by het hof van beroep van Brussel vertoogt dat het hof, by arrest van 12 november 1861, verzonden heeft voor het hof van Assisen van Henegouwen;

1° Jan-Batist Boucher, oud 44 jaren, leerkramer, geboren te Gembloux, woonende te Chastres, kanton Walcourt;

2° August Leclercq, oud 55 jaren, poullienier, geboren te Sombrefre;

5° Jozef Leclercq, gezegd *le Crollé*, steenhouwer, geboren en woonende te Sombrefre;

4° Alexander Leclercq, gezegd *le Papa*, oud 26 jaren, geboren te Sombrefre, laetst woonende in Frankryk, te Chavigny, naby Soissons;

5° Filip Boucher, oud 56 jaren, werkman, geboren te Grandmenil, woonende te Gembloux;

6° Leopold Rabet, oud 29 j., daglooner, geboren en woonende te Chastres;

7° Frans Hubinon, oud 58 jaren, daglooner, geboren en woonende te Sombrefre;

8° August van der Avero, oud 25 jaren, mynwerker, geboren en woonende te Sombrefre;

9° Pieter van der Avero, oud 67 jaren, daglooner, geboren te Ligny en woonende te Sombrefre;

10° Pieter Chavée, oud 40 jaren, messenmaker, geboren te Gembloux, woonende te Grand-Ménil;

11° Frans Arvicus, oud 44 jaren, dienstbode, zonder gekende geboorte-plaets, gevonden te Namen en woonende te Gilly;

12° Jan Hubert, gezegd *Gobert Lefèvre*, oud 52 jaren, werkman, geboren en woonende te Sombrefre;

15° Maria-Jozefa Leclercq, vrouw van Xavier Camet, huishoudster, oud 28 jaren, geboren te Sombrefre en woonende te Chavigny (Frankryk);

14° Jozef Hubinon, gezegd *petit Thomas*, oud 18 jaren, daglooner, ge-

boren te Sombrefre en woonende te Chavigny, naby Soissons, vlugtig of verborgen;

Beschuldigd van de misdaden voorzien door de artikelen 263, 267, 295, 296, 304, 381, 382, 584, 585, 286, 2, 59, 60 en 62 van het strafwetboek;

Gevolgentlyk heeft de ondergeteekende prokureur-generael de tegenwoordige beschuldigingsakte opgemaakt, waardoor hy aentoont dat uit de stukken van het proces de volgende feiten blyken:

Sedert vele jaren werden er talryke dieften gepleegd in de arrondissementen Nyvel en Charleroi. Zy gingen meesttyds gepaerd met bedreigingen of geweldadigheden op de personen, en de daders waren byna altoos gewapend.

De misdaed van Gilly, gepleegd in de maand january laetst, had te regt onze bevolkingen verschrikt, wyl zy ons dokter Hannoteau, oud 69 jaren, voorstelde midden in den nacht worstelende in zyne slaapkamer, met mannen die ladders genomen hadden om zyn venster te beklimmen, en die onderdaan werden door medeligtigen, gewapend met pistolen en kruid. Vier mannen, verkleed en met gewapent aanzigt, rukten weinig daarna in eene woning der gemeente Aiseau, en, in den nacht van 5 tot 6 april, werd eene weduwe van 71 jaren, woonende te Gozee, in haar huis overvallen door dieven, en bekwam wonden die eenige dagen later hare dood verwekten.

Twee dieften van zelfden aert, maer met min erge gevolgen, waren gepleegd in de maand maart, in het arrondissement Nyvel. Echter hadden de daders, zoo min als de moordenaers van Gozee, de dieven van Aiseau en die van Gilly, eenig spoor gelaten dat hun zou hebben kunnen doen ontdekken, toen eene onverwachte omstandigheid, behendig benuttigd door een gendarmery-officier en de magistraten der plaets, eindelyk het bestaan ontdekte van eene bende die sedert lang de arrondissementen Namen, Dinant, Charleroi en Nyvel exploiteerde.

De beschuldigde Rabet, die altyd goud- en vyffrankstukken in handen had, zocht ten huwelyke eene weduwe Poncelet, van Philipsstad. Zekeren avond, dat hy by die weduwe was, wilde zy by middel van eenen haak de scheel harer stoof nemen, welke zy onder een koffer had gelegd; maer zy haekte eene geladen tweelooppistool by; hierby betoonde zy hare verwondering aen Rabet, die het bezit van het tweelooppistool uitlegde, door de noodzakelykheid van zich 's nachts te verdedigen tegen de dieven die het veld doorliepen.

Zy vernam eenige dagen later, uit den mond van den beschuldigde zelf, dat hy een geheim had; dat dit geheim kon goed of slecht zyn, maer dat het altyd goed zou zyn voor hen, en dat hy het haer zou toevertrouwd hebben na hun huwelyk. De weduwe Poncelet echter, die het pistool gevonden onder den koffer, niet vergeten had, en die voortdurend goudstukken in handen haers vryers zag, besloot de zonderlinge bekentenis welke hy haer deed op te helderen. Dus drong zy herhaeldelyk by hem aen, en Rabet bekende haer ten laetste dat hy toevoerde tot eene dievenbende.

Hy gaf haer zelfs al de byzonderheden over eene diefte, gewapenderhand door hem gepleegd met de anderen te Villers-le-Gambon, arrondissement Dinant, in den nacht van 4 tot 5 oogst 1860, maer hy wilde ten geenem pryze zyne medeligtigen doen kennen. De weduwe wist nu waeraen zich te houden; zy zond Rabet weg, en het huwelyksonterwerp viel in duigen. Maer zy had aen eene vriendin toevertrouwd wat zy vernomen had. Dus vonden er weldra te Philipsstad onbescheidenheden plaets, die aen de ooren van den gendarmery-luitenant kwamen, en deze legde zich er van dan af op toe, de bewegingen van weduwe Poncelet en hare vriendin te volgen, en te zien wat nieuwe onbescheidenheden hem zouden kunnen ontdekken.

Daerna ondervroeg hy zelf die twee vrouwen en zocht naer vollediger inlichtingen. Een aenhoudingsmandat werd dus afgeleverd tegen Rabet, en deze werd aengehouden den 9 april, op den oogenblik dat hy naer de grens trok. Hy had op zich 110 francs in goudstukken en 20 francs in vyffrankstukken en andere munt.

's Anderendags te Dinant ondervraegde, loochende Rabet deel genomen te hebben aen de misdaed van Villers-le-Gambon, maer bekende twee andere dieften, gepleegd te Jamagne en Chaumont, naby Philipsstad, in den nacht van 11 tot 12 february laetst.

Overigens weigerde hy zyne medeligtigen te doen kennen. Hy weigerde dit nog den 24 april, in eene tweede ondervraging, en het was maer den 26, zeventien dagen na zyne aenhouding, dat hy eindelyk Jan-Baptist Boucher als het opperhoofd der bende, en August Leclercq, Jozef Leclercq, gezegd *le Crollé*, alsmede hun oom Hubinon, welken zy onder elkaer de oude oom noemden, aenduidde als toebehoorende met hem en Boucher tot die vereniging van kwaaddoeners.

Don voegde de beschuldigde erby, dat zy in hunne togten altoos gewapend waren met pistolen; dat hy inderdaad had deel genomen aen de

De grootste vyanden der werkende klassen zijn zy, die hun een slecht gedacht geven van dezelve maetschappelyken stand; die hunne afgunst opwekken jegens de rykere standen; die hen aanhitsen tot weerspanningheid tegen de lands-wetten, tot ordeloosheid en geweldendaryen.

In vorige artikels hebben wy reeds doen zien, hoe de menschelyke samenleving eene soort van ketting is, waaraan iedere schakel noodwendig, ja onmisbaar is. Voorzeker zouden de ryke personen niet gediend kunnen worden, en zich van het noodige niet kunnen voorzien, zonder de hulp van den landbouwer, den nyveraer, den ambachts-man, den werktuigmaker en fabriekwerker.

Doch, van den anderen kant, is het even waar, dat de boer noodig heeft zyne vruchten te verkoopen, wil hy zyne pachten en lasten betalen, en in zyne eigen huishoudelyke behoeften kunnen voorzien; en dat, als de fabriekanten en ryke lieden niet lieten arbeiden, de werkman van honger en gebrek zou moeten bezwyken.

De fabriekwerkers maken ontegensprekelyk de fortuin der fabriekanten, door hunnen dagelykschen en tot heden veel te langdurigen arbeid. Maar de fabrikant stelt zyn kapitaal, gansch zyne fortuin op de weegschaal, om hun dat werk, en by gevolg hunnen onderhoud, te verschaffen.

In tyden van krisis, ten gevolge van gebrek aan grondstoffen, van oorlog of andere rampen, staet de fabrikant alléén bloot aan de verliezen, welke daeruit kunnen voortspuiten. De werkman ontvangt geregeld zynen wekelykschen loon, of de fabrikant winst, dan wel verlies hebbe.

Hoe menigmaal ziet men immers groote koophandelaars, nyveraers en andere ryke personen schier ten onder gaen door kredieten en bankroeten, waarby zy een groot deel van hun bezit verliezen? Van die rampen is de werkman bevryd. Zyn eenigste koopwaer is zyn arbeid, en deze geeft hy maer tegen gereede penningen.

Deze waarheid zouden de werklieden nooit uit het oog mogen verliezen, vooral in tyden van krisis, als de meester of fabrikant zelf somwylen niet weet, hoe hy eere aan zyne zaken zal kunnen doen.

Het regt van vereeniging is den werklieden zoo goed toegekend als aan de meesters. In geval de werklieden vermeenen wezentlyk benadeeld te worden in hunnen werkloon, door bedriegelyke middelen, is het niet alleenlyk hun regt, maar zelfs hunne pligt, dat ze zich vereenigen, om te beraedslagen over hun eigene belangen; over de middelen, die aangewend moeten worden om voldoening of herstelling te bekomen van het hun aangedane ongelyk.

Maer deze vereenigingen, of zoo genaemde samen- spanningen, moeten altyd binnen de perken der wet blyven.

De doldriftige redenaers, die by zulke gelegenheid het werkvolk door overdrevene redevoeringen aanhitsen tegen hunne meesters, tegen de begooedde personen, zyn de ware broeders niet. Onder het masker van volks-man, verbergen zy dikwyls andere en soms zeer gevaerlyke inzigten, of wel beoogen zy slechts hun eigene belangen.

Voorzeker zyn er ware vrienden van den werkman, die hun best doen om belangeloos de volkszaak te verdedigen. Zulken zyn er zelfs velen, zoo wel in de dagblad-pers als in de andere, ja zelfs rykere standen der maetschappy. Maer de werklieden moeten zeer omzigtig zyn by de keuze hunner hoofd- en raedsmannen;

want meermals is het gebleken, dat zy door hen van den waren weg afgeleid werden.

Is de fabrikant, de meester, in 't algemeen verpligt zyne onderhebbende werklieden menschelyk te behandelen en hun den billyken loon voor hunnen arbeid te betalen; de werkman is even zoo verpligt zynen meester te gehoorzamen, zich aan de reglementen van het werkhuis te onderwerpen, en de hem opgelegde taak behoorlyk te vervullen. Gelyk de meester zelf, heeft ook hy pligten, jegens de samenleving, jegens zich zelve, jegens zyn huisgezin en jegens God. Niemand is hiervan uitgezonderd!

Wy hebben, op dit punt, reeds eenige harde waarheden doen hooren, gerigt aan die meesters en nyverheids-hoofden, welke, in plaets van mede te werken tot het onderwys en de verzedelyking hunner onderhoorigen, integendeel er behagen in schynen te vinden, om hunne ongeregelde en ongebondenheid aan te moedigen.

In een volgend artikel zullen wy eenen oogslag werpen op de meestheerschende misbruiken in het maetschappelyk leven van sommige werkende standen; misbruiken, welke gedeeltelyk de oorzaak van de grieven zyn, over dewelken zoo luide geklaegd wordt, en welker uitroeijing eene der krachtdadigste hulpmiddelen zou wezen voor de verbetering van hunnen toestand.

Uittreksel van Parlements-Geest.

Overhaetsel van 14 december.

Rocien Beer. Wy liggen al lang genoeg te zagen over politiek, 't is tyd dat wy er nit scheiden. Freerken heeft gezegd, dat de regte kant altyd de orders van zynen chef volgt. Dat is abus. Wy zyn onafhankelyk, en daer zyn dingen, daer ik heeltegensch anders over denk als Dethouken. 'T zyn de mannen van den linken kant eerder, die voteeren gelyk onnoozel bloeikens, volgens de bevelen die ze krygen. Dat hebt ge kunnen zien aan Kareltyen de Broeker, die zyn demissie gaf, omdat hy niet wou tegen zyne vrienden voteeren. Wy zouden beter doen, ons met onze zaken te bemoeijen, dan zoo te blyven razeneeren.

Beker. De linken kant heeft nooit geen systematieke oppositie gemaakt. Ze is liberael, verdot! en omdat het ministerie vandaag liberael daerft zyn, spant ze met het ministerie. A propos, daer staet in 't adres iets van reactie, willen wy er dat maer uitlaten?

Barjien Dumortier. Dat gaet my! Dat is 'nen krauw minder voor ons. Maer daet staet ook iets van esprit d'aventure dat is 'nen krauw voor den linken kant; laet er ons dien ook maer uit laten.

Ortsken. Me kunnen wylie tegen 'nen krauw; me zyn er niet bang van.

Beker. By lange niet. (Een van de twee krauwen wordt er uitgelaten.)

Dethouken. De konstitutie zegt: « L'ognon fait la force. » Daerom zyn Uilenspiegel, Hymanneken en konsoorten, zulke groote ajuinen. Ze denken dat ze daerom sterk zyn. Me zyn wylie voor de onafhankelykheid der godsdienst. en de ajuinen zyn er tegen. Ze hebben van reactie gesproken; maer dat is flauwen praet. Ze zouden geern het godsdienstig element naer de maen helpen, de vryheid inslokken en alles; en dat heete ze progressief! De heer Delfosse dacht daer heelengansch anders over. Het engelsch goevernement ook. Dat laet ten minsten iedereen handelen gelyk hy goed vindt; maer hier! Hier wordt de laatste wil der stervenden geschonden! In de kiezingen bestaet er zoo veel regtveerdigheid als hair op Uilenspiegel zyn tanden. De ministers verdeelen de menschen zooveel als ze kunnen: daerom kan ik niet met de ministers spannen.

Freerken. Dethouken heeft den prokurour du roi gespeeld tegen de liberalen. Hy heeft gezegd, dat wy schrikkellyk ondeugend zyn. De liberalen waren zoo wel voor de vryheid als de katholieken. Het Kongres wou de monniken maer toelaten als burgers.

Dethouken. Wylie?

Freerken. Het kongres heeft gezegd: « L'ognon fait la

force; daer hedde gelyk in. Maer dat wil niet zeggen, dat wy allemaal ajuinen zyn. Dethouken zou geern een kneuter goevernement hebben. Wat spreekt hy van kneuter? Hy is zelf nooit niet als kneuter geweest. Hy heeft 'nen scheeven smoel getrokken, omdat wy van reactie spraken. 'T is nogtans de waarheid. Al dat tegen ons is, is reactie. Me willen wylie de onafhankelykheid van den godsdienst; maer de godsdienst kan gemakkellyk onafhankelyk zyn zonder fondaties.

Barjien. Allo! slaet dan maer alles op de kaek.

Freerden. Neen, niet alles; maer toch veel. Ik kan u dat zoo niet uitleggen; maer degenen die van myn gedacht zyn, zullen my wel verstaen. Ziet eens hoe braef wy zyn: daer is niemaend van ons, die gesproken heeft tegen het verhoogen van het traktement der priesters. Ge spreekt gylie van moderatie, en uwe drukpers zegt onaengename dingen aan monsieur Rogier.

Dethouken. Daer kunnen wylie niet aen doen!

Freerken. Maek dat de ganzen wys! Als wy aen onze gazetten zeggen: « Zie, mannekens, doet datte! » dan doen zy het. En zeggen wy hun: « Allo! jongens, daer moete van zwygen! » dan zwygen zy er van. Ik geloof dat dat by ulie hetzelfde is. Als ge by voorbeeld zoudt zeggen aen den *Journal de Bruxelles*: « Toe, vriendje, doet my het plezier, niet meer te zeggen, dat een van onze fransche nationaal glories, de zoon van 'nen beul is! » Ik geloof dat hy het niet meer zou doen.

Aen den linken kant. Het is een infamie!

Uilenspiegel. Wie spreekt er van uffa Mie?

Barjien. Me kunnen er niet aen doen.

Freerken. Maer ge kunt protesteeren.

Barjien. Ha wel, we protesteeren.

Le Lard. 'T is te laet; gy hadt niet moeten wachten, tot dat gy er toe geprovokeerd wierd.

Freerken. Ge zyt gelukkig, dat wylie zoo deerlyk gemoedereerd zyn, anders zoude wat hooren.

Eene stem. Zoudt ge de ruiten weér breken?

Freerken. Nicht raisonnieren!

De Champs. Als gylie zegt, dat ge responsabel zyt, voor de zottigheden van uwe drukpers, dan zullen wy voor de onze ook instaan. Wy keuren ze af, vooral als ze op de kap zitten, van zulke pagadders gelyk monsieur Rogier.

De regte kant (zingt). Ja, ja, ja! Zoete lieve jager, ja.

Roodenbaei. Wy keuren ze af: (Tot de snelschryvers: Heeren snelschryvers, vergeet niet aen te teekenen, dat de heer Roodenbaei heeft gezegd: « Wy keuren ze af. »

De regte kant. (zingt). Ja, ja, ja! Zoete lieve jager, ja!

De Champs. Het zyn de liberalen die reactie maken. Over tyd waren ze nog zoo fier tegen de gravanceerde linke; maer nu zy geven er al pootjens aen. De liberalen maken altyd ruzie; ze ontbinden alle oogeblikken de kamers.

Freerken. Dat is een teeken dat wy niet bang zyn.

De Champs. Zoo haest het land kalm was, is de meerderheid terug gekomen.

Aen den linken kant. Ja, met de overloopers.

De Champs. Daer zullen wy later nog eens op binnen gaen.

(En attendant gaen ze naer buiten. Salut.)

Overhaetsel van 15 December.

Meester Tesch (komt al bevende ten voorschyn, en kykt overal rond, of meester IO niet daer is met zynen sleutel. Hymanneken stelt hem gerust.) Ik heb zeven provincies gevraagd of het niet goed zou zyn de wet van 1809 te veranderen. Antwerpen en Henegauwen dachten zeker dat ik gek was want zy hebben niet geantwoord. De geestelyke overheid heeft te veel noten op haren zang. Ze zou geerne al het geld geven aen luizerikken en bedelaers. Dethouken spant te veel met de bisschoppen. Ze zeggen dat wy het land ontevreden maken. Dat is allemaal flauwen praet. In Engeland lachen ze met het gene de vreemdeling kan zeggen. Me zouden wylie ook niet den vreemdeling moeten lachen.

Dethouken. Laet de wet van 1789 zeggen wat ze wilt, de godsdienst mag toch eigendommen bezitten, en de kamers moeten hunnen neus daer niet tusschen steken. De kerk-fabrieken moeten in de diensten voorzien en de predikanten betalen in den advent en de vasten. Ik vraag u eens, wat de gemeenteraden daermeê te stellen hebben? Daer zyn somtyds joden, kettters of schismatieken die er in zitten.

misdaed van Villers-le-Gambon, en voor medeplichtigen had gehad de twee Leclercq's en Jan Baptist Boucher; dat hy eindelyk te Gilly geweest was met Boucher en de twee Leclercq's, vergezeld ditmaal door twee onbekenden; maer het onderzoek heeft die twee onbekenden gevonden in den persoon van August van der Avero, die destyds by Hannoteau te Gilly gediend had, en Pieter-Frans van der Avero, vader van August, en oom der Leclercq's. Boucher werd dus den 28 april aengehouden, en de twee Leclercq's 's anderendags, alsmede hun oom Hubinon. Wat de twee van der Avero's aengaet, men kende alsdan noch hun naem noch hunne wooning. Zy werden dus maer aengehouden den 3 der maend mei.

August Leclercq bezat overigens op den oogenblik zynen aenhouding, een geladen pistool dat men in zyn huis vond, en het lemmer van een dolk, dan 50 july in het huis zynen moeder gevonden. Hy had ook een tweeloop, geladen en met panhoedjes voorzien; maer hy had het achter de lade eener kommode verborgen, en men vond het in zyne woon enkel den 13 mei, op de aenwyzingen van Boucher. Boucher zelf had zyn pistool onder zyn da't verborgen; het werd er den 1 mei gevonden, op aenduiding van den beschuldigde Rabet. Eindelyk Rabet, die nog zat was, had zyn pistool verloren by den herbergier Fagnart, te Chastres, den zondag voor zyne aenhouding; maer dit pistool was opgeraep door zekeren Frans Lefebvre, die het den 2 aen de gendarmery behandigde.

De gendarmery vond nog den 16 mei, ter woonst van zekeren Saint-rond, te Sombrefe, een pistool, dat Jozef Leclercq hem 't eindten april had verkocht, hem verzockende aen niemand te zeggen van wien hy het had gekocht. De instruktie ontdekte dns de pistolen der twee Leclercq's, dat van Rabet en dit van Boucher.

Zyne bekentenissen uiterende 'n een verhoor op 50 april, deed Rabet andere dieften kennen, en hy noemde Filip Boucher, van Gembloux, broeder van Jan Baptist, en Alexander Leclercq, gezegd Papa, broeders van August en van Crollé als nog tot de zelfde bende behoord hebbende. Filip Boucher werd dus den 1 mei in zyne woon aengehouden; maer er was ene vraag van uitlevering noodig om de hand te leggen op Alexander Leclercq, die in oktober 1860 België verlaten had; hy was te Chavigny, by Soissons, bacwachter geworden, en had er voor 1500 francs een huis gekocht en betaeld. Overigens by Filip Boucher, even als by Aug. Leclercq, vond men een pistool, achter de lade eener kommode verborgen.

Rabet deed ons dus, by den aevang der vervolging, het bestaan eener

echte bende van kwaaddoeners op de personen en op de eigendommen kennen; maer hy zelf is er maer 't eindten 1839, in getreden. Hy voegde er echter in zyn verhoor van 50 april by, zich stavende op de gezegdens zynen medeplichtigen, dat hunne bende reeds meer dan twaelf jaren bestond; en inderdaed, in eene instruktie van 1830 te Namen gedaen, vinden wy de verklaring van eenen getuige, die Aug. Leclercq, Arvicius, oom Hubinon, vader Vanderavero en anderen aenduiden, als reeds op dit tydtyd eene dievenbende uitmakende. Wy vinden er, op datum 58 september 1830, een verslag in van de gendarmery van Sombrefe, welk zegde dat Jozef Leclercq tot die bende behoorde.

Een koopman van Sombrefe verklaerde den 19 july laetst aen den instruktie-regter van Charleroi, dat de Leclercq's sedert meer dan tien jaren als dieven van beroep beschouwd werden.

Het schynt zelfs dat reeds op dit tydtyd hunne bende met pistolen gewapend was, daer de getuige, te Namen gehoord, nog sprak van eene pooging van diefte begaen door August Leclercq, Arvicius en anderen, by een boer van Meltery, arrondissement Nyvel, er byvoegende dat men een pistoolschot op den boer had gelost, toen hy aen zyn venster verscheen om hulp in te roepen; en er blykt inderdaed ult het proces-verbael der gendarmery van Genappe; dat de dakgoot boven het venster met eenen kogel doorboord was.

Overigens de boer zelf heeft al die feiten te Namen bevestigd in verhoor van 29 oktober 1830; zoo dat de bende reeds op dat tydtyd pistolen bezat. Beide Bouchers zyn er echter later bygetreden, mits men hunne namen zelfs niet in de instruktie van 1830 aantreft, en de eerste dieften die zy met de Leclercq's pleegden, maer tot 1836 opklimmen.

Maer te rekenen van toen, en de misdaden van 1833 ter zyde latende, waarvan wy verder zullen spreken, vinden wy veertig dieften ten laste van August Leclercq; 52 ten laste van zyn broeder Jozef; 21 voor Alexander; en 20 voor Filip Boucher, ongeminderd de talryke daden van medeplichtigheid, door de instruktie aengeduid; en in die lange reeks van misdaden in dry verschillende provincien, zyn er maer zeven waer wy niet den eene of den andere der Bouchers in gemeenschap met een of verscheiden der Leclercq's vinden. Dit feit alleen zou des noods bewyzen dat er eene bestendige associatie onder hen bestond.

Rabet, gelyk wy zegden, kwam er maer later by. Wy vinden hem voor de eerste maal by eene diefte met overklimming, gepleegd te Hansidelle,

arrondissement Dinant, gedurenle den nacht van 29 tot 30 december 1860; maer wy treffen hem vervolgens aen by elf andere dieften in 1860, en by die van Gilly, Jamagne en Chaumont in 1861.

Wat betreft oom Hubinon, de oude deelgenoot van 1830, wy zien hem twee dieften plegen met zyne neven August en Jozef Leclercq, in 1833 en 1836, en vyf andere dieften met Boucher en zyne bende, in 1860 en 1861.

August van der Avero, eindelyk, heeft in de maend january begonnen met de misdaed van Gilly en wy vinden hem weder in de maend maert, in de twee dieften van het arrondissement Nyvel, en in de maend april in de misdaed van Gozée en in eene diefte van het arrondissement Dinant. Al die misdaden waren ook, zooals wy zullen zien, het werk der bende. Aug. van der Avero heeft zich dus blykbaer gevoegd, zoo wel als Rabet en Hubinon, by de vereeniging der Boucher's en der Leclercq's, terwyl de andere beschuldigten maer over afzonderlyke feiten te verantwoorden hebben.

De bende verkeerde daerenboven in de gunstigste voorwaarden, om des noods hare boevenstukken voort te zetten en uit te breiden, wyl zy in verschillende plaetsen verspreid was, en dat hare leden er naby zich spoorwegstation ter hunner beschikking vonden. Rabet en J. B. Boucher woonden inderdaed in de gemeente Chastres, arrondissement Dinant, op vyftien of twintig minuten van de statie van Walcourt; Filip Boucher woonde te Gembloux, welk, zoo men weet, eene spoorwegstatie bezit; Jozef en Alexander Leclercq, Hubinon, hun oom en August van der Avero, hun neef, woonden te Sombrefe, in het zelfde arrondissement Namen, hebbende de statie van Marbaix tegen hunne gemeente; en August Leclercq, die te Wanfercée Buleet; arrondissement Charleroi, was komen wonen, bevond zich op eene halve myl der statie van Fleurus. Ook zien wy in de procedure, dat zy zich meesttyds van den spoorweg bedienden voor hunne verre toegen, hetgeen hen in twee uren tyds, op tien of vyftien mylen der plaatselyke overheden bragt. Wy zien er ook in dat zy by dit middel onderzoekreizen deden, en dat zy zelfs die reizen zich hebben uitgestrekt tot Neufchâteau, op 23 mylen van hunne wooning. Eindelyk, zy hoorden toe, zoo als wy zoo even zegden, tot dry regterlyke arrondissementen, zelve begrepen in verschillende ressorten, hetgeen alle collectieve waekzaamheid onmogelyk maakte. Zelfs ontstond hieruit, dat de parketten van Charleroi en Nyvel dikwyls onbewust waren van hetgeen te Namen en te Dinant gebeurde.

(Wordt voortgezet.)

'Tis de bisschop die dat het beste weet. Daer zyn er die gezegd hebben dat ik over die kwestie mynen bek niet dierf open doen. Ik durf mynen bek over alles open doen, als ik denk dat ik gelyk heb.

Uilenspiegel. Over 'nen pottkees ook, gelyk ik?
Detheuken. Zwygt, Uilenspiegel, en houd uw broeksken maer aen. Ze zeggen dat ik zal doen wat de bisschoppen my gebieden. Dat is abues, vooral als het tegen de wet is.
Beker. Heeft dat nu nog niet lang genoeg geduurd? Ge begint vandeeg myn keel uit te hangen. Me weten nog niet wat de minister zal voorstellen, en ge ligt er al over te razen.

Nothommeken. Zegt wat ge wilt, myn projekjen op de charité was toch een schoon projekje. Guizot en St-Marc-de-Carc hebben het gezegd.

Uilenspiegel. Gy hebt er toch ne neus meê gekregen, he?
Nothommeken. Ik geloof het wel, als ge de menschen hun ruiten gaet uitslaen.

Kapitein Duporier. Ik zal ik die diskussie eens gauw gaen blusschen. In Yperen heeft de gemeenteraad menschen doen begraven, die niet in de kerk mogten komen.

Uilenspiegel. Ze waren misschien dood?

Kapitein Duporier. Natuurlyk.

Uilenspiegel. Dan geeft het my geen wonder; maer als ze levendig waren, dan had ik gezegd, dat de gemeenteraad ongelyk had.

Humbeeksen. My dunkt dat het woord *laïque*, dat in 't adres staet, een heel schoon woord is, en dat de fabriekgoederen moeten exclusief aen den Staet toebehooren.

Overloopen. Humbeeksen, wil ik u eens wat zeggen?

Humbeeksen. Ja, zeg my eens wat als ge durf.

Overloopen. Ge zyt 'nen socialist.

Stemmen. Laet er ons nu maer van uitscheên.

Overloopen. Ge zoudt gylie geern den godsdienst vernieën, de geestelykheid wereldlyk maken, en dan al de priesters massakreeren gelyk ze in Frankryk gedaen hebben.

Ortsken. Ik protesteer dat wy daer in 't geheel niet aen denken. Me willen wy wel doen gelyk de mannen van 89; maer die van 93, daer hebben wy niet meê uit te staen. Me hadden wylie laïke goederen, lang voor 89. De geestelykheid was er voor, al dreigde de Paus, dat hy ze zou excommuniceren; zoo gauw als de admistraties laïek zyn, dan zyn de goederen ook laïek. Ze hebben gezegd, dat wy socialisten zyn; maer dan is de Paus ook 'ne socialist; want hy heeft de jesuïeten afgeschafft en hunne goederen aen den Staet gegeven.

Uilenspiegel. Ik wou dat hy ze liever aen my gegeven had.

Hymanneken. Tonnez, tambours! Halfmyn, Uilenspiegel.

Het Presidentje. Allo, jongens, laet er ons maer uitscheên en het amendementje van Detheuken verwerpen.

(Ze scheên uit en verwerpen het amendementje van Detheuken.)

VLAEMSCH VERBOND.

Het Bestuer der Hoofd-afdeeling van het Vlaemsch Verbond, te Gent, heeft den volgenden dankbrief toegestuurd aen elken der Volks-teenwoordigers, welke in de Kamer de nederduitsche taalregten hebben verdedigd:

MYNHEER,

Het Bestuer der Hoofd-Afdeeling van het Vlaemsch Verbond in het kies-arrondissement Gent, is U zynen warmen dank schuldig om de verkleeftheid, die Gy voor de vlaemsche taal- en volks belangen aen den dag hebt gelegd; om uwen echt vaderlandschen, vooruitstrevenden volks-zin.

Gy erkent het met ons: wisselvallige, steeds veranderende staats-aangelegenheden vermogen het bestendige volks-leven niet grondig te beleedigen. Onder welken regerings-vorm, tusschen welke grenzen, in wat Ryk ook tydelyk geplaatst, wy zyn en blyven eenwig Vlamingen, Dietschers. Het volk moet zich niet onnatuerlyk, volgens de grillen van het Bestuer, vervormen en ontaerden; maer het Bestuer zich naer het volk inrigten: anders heet het dwinglandy.

De voortdurende miskenning dier eenvoudige waarheid, de onophoudelyke verdrukking van den landaert, ware noodlottig tweedragt stichten en bestendigen in ons tweesprakige België, en het vierde dra, door de handhaving van dien onmaetschappelyken, onnatuerlyken toestand, onleefbaer. Volken en rassen sterven niet. — De stelselmattige tegenstrevers van het nederduitsch zyn dus wel de grootste vyanden van België.

Wy kantien het Bewind niet stelselmattig tegen, maer willen dat het ook ons eigen weze, ons behoore en uit ons vloeiye. Wy zyn geen ras, geen volk, nog min onze walsche medeburgers van oudsher, ongenegen; doch verlangen ook wederkeerig eerbied voor ons eigenaerdig volkswezen, ongehinderde zelfs-ontwikkeling. Wy zyn der Grondwet verkleefd, maer willen ook voor de Vlamingen het redelyke, het volle genot ervan. Wy zyn voorstanders der orde, die allen in en door de vryheid, de gelykheid, de liefde vereent; niet eener schyn-orde, welke op de vernedering, de ontaarding van een ras gevestigd is. Wy willen het behoud onzer nationaliteit, bestaenbaer met ons volhardend, volkdom, aen onze eeuwige, zedelyke en stoffelyke behoeften voldoende. Noch openbaer gezag, noch ryken, noch geleerden: geen stand moet van de menigte afgezonderd wezen. Wetten, bestuer, geregt, onderwys en wetenschap: niets in het openbaer gelyk in het bezonder leven, in het maetschappelyk en het staatkundig verkeer, niets van al wat tot de menschelyke bedryvigheid behoort, moet ons vreemd zyn. Met verstand begaefde wezens, moeten wy kunnen verstaen en verstaen worden. De taal is geen ydele klank; zy is vleesch en geest: zy is de weg, het voertuig tot de gemeenschap der zielen.

Openbaren wy dan, Vlamingen, Nederlanders, Dietschers — krachtig ons oorspronkelyk, ons eigenaerdig, ons volle volks-leven! Beschaving en zedelyke grootheid, ja het stoffelyk welzyn, dat er steeds van afhangt, zullen de vrucht zyn van dit regtmattige besef onzer eigenwaerde.

De dietsche stam is wel talryk, in de vyf werelddeelen heên verspreid; ryk en schoon is zyne taal en letterkunde; aloud en grootsch zyn verledene; krachtig nog zyn heden, en hoopvol de toekomst. Hy was, hy is, hy zal leven — ter

wyl Vorsten-huizen en instellingen en Staten verdwynen en te gezwinder verdwynen, naermate zy op den stam zelve niet gegroeid zyn. —

Nogmaels dan, dank voor uwe verlichte vlaemschgezindheid!

Gent, december 1861.

P. S. — Wy nemen dez gelegenheid waer, om hier onze werkzaamheden nogmaels te bepalen. Wy vragen eenvoudig, en verzeeken ons regtzinnig, of de kandidaten voor Kamers, provincie- en gemeente-Raden, het met ons eens zyn over het gematigde program van het Vlaemsch Verbond; wy gewagen of willen niet van *verbindtenissen*, van eenig *mandat impératif*. In alle grondwettelyke landen hebben de burgers de gewoonte en het regt, de kandidaten over hunne denkwyze op dit of gene punt van algemeen belang te ondervragen. Van dat regt zullen wy een kiesch gebruik maken.

In Vlaenderen Vlaemsch!

De brochuer *IN VLAENDEREN VLAEMSCH* wekt dagelyks meer belang op onder het publiek. De eerste uitgave, op duizend afdruksels getrokken, is op minder dan 8 dagen geheel uitgeput geweest. Ten einde aen de menigvuldige vragen te kunnen voldoen, zal onverwyld eene tweede, vermeerderde uitgave verschynen.

De Ministers en het Vlaemsch.

Tydens de beraedslaging over het vlaemsch, hebben de ministers plegtig verklaerd, dat er in geheel de provincie Antwerpen, niet een entel beambte van den Staet meer wae, die geen vlaemsch kost. Niet een enkel in geheel de provincie?

Als ik eene fransche opvoeding had ontvangen dan zou ik aen het ministerie antwoorden, gelyk meester Frère eens deed aen een lid der Kamer van Volksvertegenwoordigers: *Vous en avez menti!* Maer daer ik een eenvoudige Vlaming ben, en nog niet wel te huis in de walsche welgemanierdheid, houd ik my tevreden met te zeggen: «Meester Frère, gy hebt u laten in de kleeren steken, of wel gy zegt moedwillig het tegenovergestelde van de waarheid.»

Geen enkel beambte die geen vlaemsch kan! Een myner kennissen zond, over eenigen tyd, — het was cer het gouden geld gangbaer was, — eenen jongen tot den ontvanger zynen wyk om zyne belasting te betalen. De knaep kwam terug zeggende: — De ontvanger heeft het geld niet willen aenneemen. — Waerom niet? — Ik heb hem niet kunnen verstaen.

Myn vriend was verplicht er zelf naer toe te gaen, en toen vernam hy, in 't fransch, dat hy met geen goud mogt betalen.

Geen enkel beambte, die geen vlaemsch kan! Gaet eens aen de werf en de dokken, op de bureels der heeren douanen, en ziet eens, by hoeveel gy u zult verstaenbaer maken, als gy geen fransch kunt. Onder de kommiezen, die de wacht houden, zult gy er vinden, dit is waer; maer om een graed te verkrygen, moet men een Wael zyn. Ook onder de officiers zyn misschien de tweederden, indien niet meer, Wael, voor wien het vlaemsch eene verachtelyke brabbeltaal is.

Wanneer wy, Vlamingen, daerover klagen, weet gy wat wy ten antwoord krygen? Ze schreeuwen ons toe: «Gy wilt het land in twee verdeelen, in Wael en Vlamingen, Maer wy zeggen; «Neen, ge zyt gy het, die het land wilt verdeelen; niet in Wael en Vlamingen; die verdeling bestaat; maer in misnoegden en vergenoegden. Gy zyt de wolven, en gy verwyf het schaep, dat het uw water drabbig maakt, opdat gy eenen schyn van reden zoudt hebben, om het te verslinden. Maer wy zyn de weêrlooze schaepkens niet, die ons door uw geschreeuw laten verbluffen.

In den tyd van den Hollander waren er ook misnoegden, en jaknikkers. Toen waren het de Waelen die klaegden, en de Vlamingen, verre van tegen hen te spannen, gaven hun gelyk, en verlierven de stem ook, om de taalregten te doen gelden. Maer de regering was doof, en wat gebeurde? De jaarboeken van 1830 zyn daer, om het te getuigen.

Nogtans was de verdrukking toenmaels niet half zoo onverdragelyk als zy nu is. In de Waelenkwartieren werd niet alles in het hollandsch verrigt; de ambtenaren waren niet onkekend met de fransche taal; aen den post iedereen kost fransch; de ontvangers verstonden en spraken fransch; op de regtbanken werd fransch gesproken; en toch maakten de Waelen revolutie, en wy, onnoozele sukkelaers van Vlamingen, wy stonden er hen in by!

Dit komt van het land te verdeelen in jaknikkers en misnoegden. Zoo haest er eene slaefsch meerderheid bestaat die de regering in al hare onregtigheid de hand biedt, dan is er geene zekerheid meer voor het bestaan onzer instellingen. De Waelen in en buiten het ministerie, als ook de Vlamingen die de vlaemsche belangen verraden, zouden voorzigtig handelen, indien zy over 'deze zaak eens ernstig nadachten.

Het Oorlogs-budget.

Alweêr aangroeiende voorspoed! Maer 't is in 't budget van den minister van oorlog!

Maekt uwe duiten maer gereed burgers! De centrale sekte heeft het krygsbudget voor 1862 vastgesteld op 33 miljoen 292 duizend 131 francs en 25 centiem. Argo dus, zoo wat een miljoen meer dan 't vorig jaer!

Wat zullen onze Vertegenwoordigers daerop zeggen wanneer men hun dit voorspoedig aangegroeid budget onder den neus brengt?

Er van zeggen?... Wel, knikken dat ze zweeten, en stemmen, jongens! stemmen, gelyk ze al 30 jaren gedaen hebben.

De liberalen zeggen ja,

De katholieken knikken:

Ze durven het niet anders doen,

Het Hof verguldt de pil, de Kamer-mannen slikken,

En wy betalen het fatsoen!

BUDJET VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Het budget van binnenlandsche zaken voor 1862 zal beloopt tot eene som van 9,424,880 fr. Dit geeft eene vermeerdering van 492,312 fr. op het budget van 1861!

BUDJET VAN OORLOG.

Voor 1862 biedt het budjet van oorlog eene vermeerdering aen van fr. 961-331-25; het zal in het geheel beloopt tot 33,392,132-25.

Voor de soldy der infantery bedraegt de gevraagde vermeerdering fr. 401,000
Voor het brood » 250,000
Voor het voeder » 280,000
Voor de gendarmery » 39,000

De onvoorziene uitgaven voor uit te voeren werken, beloopt op ongeveer fr. 1,283,000.

De ontworpen veranderingen zullen kosten:
Aflleiding van het Schyn. fr. 200,000
Aflleiding van het Herenthalsche kanael » 100,000
Vermeerdering van het getal poorten en doorgangen. » 700,000

Te samen. fr. 1,000,000

Op vele plaetsen heeft men in den grond een veel grooter getal palen moeten slaen dan men gedacht had, hetwelk eene vermeerdering van uitgaven heeft ten gevolge gehad van 282,000 fr.

Voor de bewapening der fortifikatien zal het gestemd krediet voldoende zyn.

Item nog vier Miljoentjes.

Blykens de inlichtingen door den minister van oorlog aen de centrale sekte der Kamer gegeven, hadden de militaire werklieden aen de nieuwe vestingen van Antwerpen op 4 november laetst, 2 miljoen kubieke meters aerdewerk gemaakt en 5620 kubieke meters metsery gekost hebbende 1 miljoen 610 duizend 8 honderd 13 francs. Door den ondernemer uitgevoerd, zouden die werken 57 duizend francs meer gekost hebben.

In 't geheel hadden de tot op 1 november uitgevoerde werken reeds by de 18 miljoen francs verslonden.

Zal het gestemde krediet van 40 miljoen voldoende zyn om Antwerpen's doorkist te voltooien? Of zal men ons nog meer miljoenen afstroopen, om die moordkuilen hunnen vollen eisch te geven?

De minister van oorlog komt ons op dit punt de troostende verzekering te geven. Hy heeft aen de centrale sekte reeds laten hooren, dat er voor onvoorziene werken nog zoo wat 4 miljoentjes noodig zyn.

Argo dus, houdt vast, burgers! en maekt uwe duiten klaer. (Grondwet.)

De belgische Vloot.

Wie was dat weêr, die daer zegde, dat Belgenland geene zeemagt heeft? Die dat gezegd heeft is een felle kwidam. Belgenland geene zeemagt? Als of er een generaal-majoor! konde bestaen, zonder een korps daer hy over generaal-majoor? Myne vriendin de *Liberté*, die ons zee-wezen byzonder genegen is, heeft bewezen zoo klaer als 2 maal 2 vier is, dat wy eene geduchte vloot hebben, met al het noodige om ze te bemannen.

Vooreerst hebben wy, zoo als reeds gezegd is, eenen generaal-majoor directeur-gerael; dit is een dubbele generaal, met sporen en alles, die te Brussel woont, en van tyd tot op St. Tergoelen toren klimt, om met eene zienbuis de vloot van verre te bekyken.

Ten tweede hebben wy twee kapiteins, tien luitenants, dry tweede luitenants, twee vlaggejonkers, twee chirurgyn-majours, twee onder-kommissarissen, twee boekhouders, een schryver, een ingenieur en een onder-ingenieur. In het geheel 26 (zegge: zes en twintig) hooge en mindere officiers.

Dit is niet alles. Er zyn nog meesters, bootsmannen, kwartiermeesters, koks, botteliers en hofmeesters, elf in 't geheel. Dit maekt dus, met de zes en twintig officiers, het getal van acht en dertig. En men zegt dat wy geene zeemagt hebben!

Maer hoe veel manschappen zyn er, om onder de bevelen te staen van die acht en dertig officiers? Het formidabel getal van zeven en dertig! En van die zeven en dertig, zyn er vyf, die in Deezekenstyd, op zee gevaren hebben!

Als ge deze ontzaggelyke magt onder de officiers verdeelt, dan heeft elk van hun het bevel over 37/38 (zegge: zeven en dertig acht en dertigsten) van een manschap.

Nogtans zyn er menschen, die beweren, dat er in Belgenland geene zeemagt bestaat, en dat wy by gevolg geen generaal-majoor directeur-generaal van noode hebben! Het zyn kwaci tongen, en anders niet.

Engeland en Amerika leven in de grootste onrustheid; omdat zy vreezen, dat wy ons tegen hen zouden verklaren. Zy hebben groot gelyk; want als wy en onze zeemagt met Amerikanen spannen, dan is Engeland om zeep!

Slimme rekening.

Ge weet immers nog wel, dat er over een paar weken een jonge heer van 78 jaren trouwde met eene jonge dochter van 74. De slimmerikken van de grrroote gazetten zeggen, dat die twee tortelduifkens te zamen 152 jaren oud waren. Puik gerekend!

Over tyd was ik in eenen dienst, waer wel 3000 menschen tegenwoordig waren, die er elk een uer bleven. Zy zyn dus te samen 3000 uren in de kerk gebleven!

Met de feesten van September, vertrok er een trein naer Brussel, daer 30 rydruigen aen-hingen, en in elk rydruig waren 18 menschen. Du 540 reizigers. Elk van die reizigers legden acht mylen af, dus hadden zy, wanneer zy te Brussel aenkamen, te samen 4,828 mylen verre gereisd.

Volgens de laetste optelling, bevat Brussel 169,640 inwoners. Neemt nu dat ze, den eenen door den anderen, 25 jaren oud zyn; dan zyn te samen 4 miljoen, twee maal honderd een en veertig duizend jaer. Dus een miljoen keeren ouder dan de wereld.

Een serjant der fransche republiek begreep deze uiteyfering volkomen, toen hy, op eene *marche forcée*, tot zyne

manschappen zegde: Allons, mes enfants, courage! En core dix lieues. Vous êtes vingt, ça ne fait qu'une demi lieue, par personne!

O gi grrroote gazetten!

Deez'ken moest het Weten.

KLUCHTLIED, DOOR M. DE HERT.

Welaen, op myne droeve luit
De snaren eens gespannen!
Want al de vreugde gact er uit
By veel plaisante mannen;
Want vindt men heden nog,
Iets anders dan bedrog?
Wy liggen aen een keten
Door 't toedoen van de ryke liën;
Maer Deez'ken moest het weten,
Ge zoudt er wat van zien!

Als men toch ziet wat groot verschil,
De werkman en den ryke!
Wyl de een al heeft wat hy maer wil,
Moet de andre schier bezwyken;
Want komt in 's ryken huis,
Ge ziet daer, tot uw kruis,
Door d'honden 't vleesch opvreten;
En 't woord alleen in ons ruën;
Maer Deez'ken moest het weten,
Ge zoudt er wat van zien!

De groote kas, die open staet,
Daen pakken de kapoenen,
Die aen 't bewind zyn, tot hun baet,
Maer uit met de miljoenen;
By ons komt, leed of lief,
Een kontributie-brief,
De schatters komen meten,
En 't naeste jaer? wat meer misschien;
Maer Deez'ken moest het weten,
Ge zoudt er wat van zien!

Wie maekt ons lot nog ruim zoo hard?
Dat zyn toch wel de Britten,
Die, komt er maer wat nieuws ter markt,
Er seffens op gaen zitten;
't Is alles voor den Djek:
Pataten, boter, spek,
Het beste van ons eten,
Haelt hy hier weg met 't stoem-machien;
Maer Deez'ken moest het weten,
Ge zoudt er wat van zien!

Dat 's nu nog maer de linke kant,
Maer zie eens naer den regten;
Ja, rigt u eens naer 't fransche land,
Waer zy gedurig vechten;
Louis, de groote jan,
Zal, als hy maer eens kan,
(Want dat 's nog niet vergelen)
Den Paus van zynen troon doen vliën;
Maer Deez'ken moest het weten,
Ge zoudt er wat van zien!

Wie nu nog geld in handen heeft
En ieder kan betalen,
— Zoo waer als God de Vader leeft! —
Moet weten waer het 't halen!
Ik sta er slechter voor,
Want 'k heb gene achterdeur;
Myn kleeren zyn versleten
Van aen myn'schoen tot aen myn' klak;
Maer Deez'ken moest het weten,
Ik kreeg 'nen nienwen frak.

Duerste der Levensmiddelen.

Het onderstaende verzoekschrift aen de Kamer der Volksvertegenwoordigers gerigt, waerin wettelyke maetregels worden gevraagd tot beteugeling van den bedriegelyken en ongeoorloofden opkoop der levensmiddelen, is thans in onze stad in omloop, en wordt met duizende handteekens bedekt.

Aen de Heeren President en Leden van de Kamer der Volksvertegenwoordigers.

MYNE HEEREN,

De ondergeteekenden, allen Werklieden, binnen de stad Gent woonachtig, nemen de eerbiedige vryheid UU-EE. voor te stellen:

Dat reeds sedert ruimen tyd de prys der Levensmiddelen zoo hoog is geklommen dat dezelve in geene evenredigheid meer is met den loon aen den arbeid toegekend;

Dat, gevolgtlyk, het lot des Werkmans zoo hard is geworden dat hy slechts ten pryze van de duerste en zwaarste opofferingen en ontbeeringen, aen de behoeften des levens kan voldoen;

Dat de winter bedreigt, het lot der werkende klassen, welk reeds zoo akelig is, nog te verergeren;

Dat, inderdaed, de prys der levensmiddelen elken dag stygt, en reeds zoo hoog is geklommen dat de Werker zyn dagelyksch brood niet meer verdienen kan;

De ondergeteekenden denken dat deze jammerlyke toestand het gevolg is der spekulatie welke op den handel en levensmiddelen gedaen worden;

Inderdaed: den gemeenen burger is het niet meer toegelaten iets op de openbare merkten te koopen; daer vindt hy zich tegenover zekere makelaers-spekulanten, welke alles opkoopen en de prys van de merkt maken, en diensvolgens voortverkoopen aen pryzen welke buiten het algemeen bereik zyn.

Op deze daedzaken roepen de ondergeteekenden Uwe aendacht in, — zy aenzoeken U, vuriglyk, krachtige hulpmiddelen daer te stellen om deze kwael te doen ophouden, — zy meenen dat de wet deze baetuchtigen, welke het volk willen uithangeren, moet beteugelen, en diensvolgens, hopen zy, dat Gy krachtig pogingen zult aenwenden om, zonder uitstel, den bedriegelyken en onwettelyken opkoop van granen en andere levensmiddelen te beletten.

Hopende dat Gy hunne vraag goedwillig zult aenvaerden, bieden de ondergeteekenden UE. de verzekering hunner hoogachting aen.

(Volgen de Handteekens.)

Ongerymdheden.

De Belgen zyn gelyk voor de Wet, en stadsreglementen zyn gelyk voor de domheid. Toen ik in Brugge was, 't is nu al eenigen tyd geleden, stond er een poëtoren digt by het Minnewater. Een schildwacht kuierde heen en weer voor 't deur; en wanneer iemand voorby kwam, dan snauwde de schildwacht hem toe: « On ne fume pas! »

Ja maer, aen den voet van den poëtoren, had de heer Drubbel, een verdienstelyk botanist, zyne broeikassen.

Daer werd geheel den dag door en geheel den nacht daerby een bestendig vuer aengehouden, van 1 january te beginnen, tot 31 december inclusief... en niemand dacht er ooit aen, dat dit minder gevaerlyk was dan eene cigaer of eene pyp met een huizeken op.

Als ge, in Antwerpen, al rookende zoudt aen boord van een schip, gaengezoudt wat hooren! Hoe kunt gy zoo onvoorzigtig, zoo roekeloos handelen? Ja maer, als ge een stoomfabriek nevens den dok bouwt, en ge stookt er den geheelen dag in, dat het glinstert, en ge stelt u onophoudelyk bloot aen het gevaer dit gebouw en de schepen in brand te steken: dan laet men u stillekens betyem: dit gevaer ziet geen mensch.

Zoo is het ook als gy wilt in de kelders gaen van den entrepot, om uwen rhum of uwen trois-six te bewerken. Oh! steek dan, in gods name! geene cigaer aen! Ge zoudt kunnen brand verwekken! Zeer voorzigtig! Maer de werklieden die den alkohol overgieten, mogen niet alleen keers omsteken, maer ze plakken ze met ruet op de vaten, terwyl het licht ontvlambaer vocht overgegoten wordt!

Had ik geen gelyk, toen ik u zegde, dat alle stadsreglementen gelyk zyn voor de domheid?

GRIMBERT.

ZAEC DER BEGGYNHOVEN TE GENT.

Naer wy vernemen, heeft eene groote, geachte familie dezer stad, eene protestatie gezonden aen het kollegie van Burgemeester en Schepenen, tegen het ontwerp om de kleine godshuizen afgeschaffen, en de daerin verzorgde vrouwen in de Begghynhoven te plaatsen.

Het is de edele familie Van Vaernewyck, de zelfde wier naem in de geschiedenis van Vlaenderen met gouden letteren voorkomt telkens als het volk of de gemeenten, tegen dwang of willekeur, zoo van Frankryk als van onze verfranschte graven, in 't wapen stond, zich by de goede zaak aansloot, en meermalen haer bloed op de vlaemsche slagvelden, en haren wyzen raed in den Schepenen-raed van Gent, ten offer bragt.

De protestatie, by deurwaerder aen het kollegie toegestuurd, spreekt vooral voor het godshuis geheeten Poortakker, gesticht ten jare 1304 door de Van Vaernewyck's, en door hen in latere tyden herhaeldelyk begiftigd.

De edele familie verzet zich ten sterkste tegen het eigendom-schendend ontwerp van het kollegie.

De Zwarte Bende.

Wy beginnen heden, in feuilleton, af te kondigen den Beschuldigings-akt van het proces der beruchte Zwarte Bende, die sinds een paar jaren de provincie Henegouwen op alle punten in onrust heeft gesteld door hare talryke schelmstukken en moorderyen.

De akt van beschuldiging alléén beslaet een geheel boekdeel. Men berekent dat de debatten dier gewigtige zaak, voor het Assisen-hof te Bergen, welligt vyf of zes weken zullen duren.

Al de dagbladen onzes lands houden zich nu met dat proces bezig. De geabonneerden van het Werkverbond zullen, met de bewaring der opvolgende feuilletons, aldus ook in bezit komen van de geheele historie van het proces der Zwarte Bende.

GENT, DEN 21 DECEMBER 1861.

De uitdeeling der goedkoope soep, welke jaerlyks door de zorg van het bestuer van Stads-Werkhuis gedaen wordt, zal beginnen maendag 23 dezer maend. De liefdadige personen die aen dit goed werk zouden willen deel nemen, en wie de inschryvingslysten niet aangeboden zyn, worden verzocht hunne vraag, tot het bekomen van kaerten, te laten toekomen in de bureelen van gemeld bestuer, op de Lindelei, dagelyks geopend, de zon- en feestdagen uitgezonderd, van 8 uur tot 's middags en van 2 tot 4 uur namiddag.

— Meest in al de steden van ons land worden de vervalschingen der levensmiddelen, thans een weinig nauwkeuriger bewaakt; men kan die besturen niet genoeg pryzen die soortgelyke bedriegers by de kraeg vatten en strengelyk doen straffen.

— Men heeft te Brugge, op de aerdappelmarkt in verschillende zakken met die vrucht, bevonden dat verscheidene gedeeltelyk met zand waren gevuld. Een zak die 92 kilos woog, bevatte 8 kilos zand. De schurk, aen wien de zak toebehoorde, is onmiddellyk in hechtenis genomen.

— Het koncert, door de Zonder Naem in Minards-schouwburg voor den arme ingerigt, was zeer schitterend en heeft 500 francs opgebragt.

— Ter markten van Kortryk en Dendermonde, is de prys der tarwe een' tot twee francs, en die der rogge twee francs, per hektoliter gedaeld.

— De balken en hout van alle slach, liggende in den Dok, zullen nu onderhevig zyn aen een plaets regt van 5 centiemmen per vierkante meter oppervlakte, en per maend betaalbaar, in handen des havenmeesters.

— Het departement van justicie heeft besloten dat, met het eindigen van het bestaende kontrakt, het drukken van *Moniteur der Parlementaire jaarboeken* en van de *Verzameling der wetten*, in openbare aanbesteding zal gelegd worden.

— By koninklyk besluit is de heer J.-B. Van Waes scheepsmakelaer benoemd by de Handels-beurs te Gent, in vervanging des heeren B. Kreps, overleden.

— Men schryft uit Antwerpen:

Op 17 dezer, woedde de brand aldaer nog hevig in de kelders, niettegenstaende al de maetregels en middelen, die men aangewend heeft. Thans beginnen de welsels in te storten. De pompiers houden nog onverpoost de spuiten in gang, om te beletten dat de vlammen uit de nog altyd gloeiende puinen opstygten.

— Men leest in *Reinaert de Vos*: Leopold heeft, in de Ardennen, 51 vossen geschoten. Ik wist niet dat hy zoo een hardnekkige vervolger was van myne familie.

Een kanarie-vogel, is te Antwerpen verspeeld by Flor, in

het *Vliegende Paerd*, Hofstraet, en heeft fr. 3-60 opgebragt, voor de gentsche werklid, die nog in het gevang zitten.

Den 16 december was er eene groote blydschap, om dat de koning al 71 jaer oud is.

Ze gaen te Luik het standbeeld van Karel den Grooten plaatsen. Was Karel den Grooten een Wael?

— Men meldt dat geheel de reserve des legers gegroefde geweeren heeft bekomen.

— Men herinnert zich de zaak der namaking van biljetten van 100 francs, der Bank van Frankryk, en den oproep welken deze had gedaen om biljetten te hebben welke niet kunnen nagemaekt worden. Het is een Belg, en wel een Bruggeling die met dit doel werkzaam is, en reeds in onderhandeling is getreden met de grootste Banken, voor de toepassing zynner uitvinding. Die man van vernuft is de heer L. Grossé, aen wien men reeds te danken heeft de vervaerdiging van ryken damast en borduerwerken in midden-euwschen styl, alsmede de verbetering der glasschildering.

— Er is te Brussel een nieuw weekblad verschenen: het is getiteld het *Regt der Natien*, en verdedigt de demokratieke principen.

BURGERSTAND DER STAD GENT.

HUWELYKEN.

Van den 18 December.

Jozef Friant, 32 jar., beeldhouwer, met Anna Peeters, 22 j., kleermakster, beiden houthuizen. — Pieter de Vlieger, 26 j., daglooner, buiten de kortryksche poort, met Elizabeth Vergote, 40 j., mutsenmaekster, dok. — Emile van Damme, 28 j., dagl. met Eulalia Baele, 30 j., waschter, beiden buiten de heuvelpoort. — Jan Rottier, 28 j., fabriekw. brandstraet, met Adela Vercruysse, 27 j., fabriekw. ouden kerkweg. — Karel Poffyn, 22 j., stoelverlecher, met Hortencia Fauquaert, 28 j., fabriekw. beiden eikstr. — Alexander Verspeelt, 35 j., kleermaker, met Viktorina Verspeelt, 19 j., kontwerker, beiden laurierstr. — Kornelis de Reuck, 23 j., hekelael, heuvelpl. met Katharina Sciders, 27 j., fabr. voetweg. — Karel Geirnaert, 43 j., fabr. met Maria Delbaere, 24 j., kantw. beiden beekstr. — Klemens van Acker, 24 j., schoenm. kelderstr. met Paulina Damman, 28 j., fabr. geuzenb. — Karel Meiresonne, 23 j., fabr. kortryksche str. met Marianna van Wemmel, 21 j., kantw. kaninikstr.

Geboorten van den 14 tot den 20 December.

Van het mannelyk geslacht 51) Totaal 60.
Van het vrouwelyk geslacht 29)

Sterfgevallen van den 14 tot den 20 December.

Eegenia van Cantfort, 16 j. zonder beroep. palpepelstr. — Emma Bleuset, 20 j. id. molenaerstr. — Fany Flameng, huisvr. Lossen, 51 j. kasteel. — Karel Dens, 46 j. dagl. byloke. — Maria d'Hooge, wed. Doule, 37 j. s. Salvatorstr. — Octavia Schapelinck, 16 j. z. b. kalandrstr. — Maria Droebeke, wed. Nieuwerburg, 60 j. hoogstr. — Josefina Demaertelaere, 21 j. kleerm. nieuwland. — Edmond Poppe, 21 j. kommies, byloke. — Lodewyk Titeca, 36 j. z. b. palingshuizen. — Virginie Detemmerman, 22 j. fabr. kortryksche str. — Rosalia Braekenier, wed. Terraest, 42 j. kortryksche str. — Maria Baele, huisvr. Bauwens, 34 j. raepstr. — Arthur Doms, 20 j. student, kleine belle-vuestr. — Jacob Heldenweird, 22 j. daglooner, Meulestede. — Willem Smeesters, 64 j. kleerm. achterlei. — Edward Corryn, 55 j. kleerm. kalandrstr. — Maria Verbruggen 11 jaer heuvelp. — Adrien de keizer 67 j., dagl. geuzenberg. — Chatarina Herman 54 j. huisvr. Van Overeschelde, doornstr. — Maria De meyer 76 j. z. b. St-Antonius kaei. — Charles Blommaert 19 j., student, brugsche poortstr. 31 kinderen onder de 10 jaer.

MARKTBERIGT VAN GENT, VAN 20 DEZER.

De boter verkogt men aen fr. 1-81 tot 218, den kilo. Voor de 25 eijers gaf men fr. 2-36.

Het gebuideld en ongebuiddeld tarwen brood zal, met de ingaende week, eenen centiem per kilo afslaan. — De prys van 't roggenbrood zal een centiem opslaan.

REGIERING VAN GENT.

MERKTEN.

Middenprys der granen op de Gentsche Merkten.

Per hektoliter	15 december.	20 december.
Witte tarwe	26 64 a — —	25 88 a — —
Rode id.	27 54 a — —	26 72 a — —
Rogge	16 84 a — —	17 48 a — —
Geerst	— a — —	— a — —
Boekweit	16 — a — —	— a — —
haver	9 45 a — —	8 85 a — —
Aerdappelen, 100 k.	9 30 a — —	9 30 a — —

BROODZETTING.

Van den 20 om in te gaen den 22 december.

1 Kilo brood enkel tarwe gebuid.	fr. 0 41
1 Kilo brood enkel tarwe ongebuidd.	» 0 35
1 Kilo rogge.	» 0 25

KAMPSTRYD MET DE

JONGE KANARIE VOGELN.

Der Maetschappy: Kweekkunst zonder Baetzucht.

Die zal plaets hebben den 5 January 1862, om 7 ure des avond, in den Estaminet den Kanarie Vogel, in de St. Amandstraet, n° 10, (St. Pieters.)

TE HUREN VERSCHIEDEN

WERKMANS-HUIZEN OP DEN DOK,

AEN GERINGE PRYZEN.

Tegen de Fabriek van Mr Hosten.

Zich te bevragen by de Gebroeders TYTGAT, Sr Jans-Veste, n° 7, te Gent.

TE HUREN

In den Estaminet, genaemd den VIEUX CABARET, Kouterstege, n° 2, te Gent.

Eene schoone groote BOVEN-ZAEL, diensig voor eene Letterkundige of andere Maetschappy, indien er Heeren Liefhebbers zouden zyn, zy is alle dagen zichtbaar.

FR. BOGAERTS, Drukker, in de *Studenten-Weide* (Pré-aux-Cleres, by het Groot Vleeschhuys)